

Posudek diplomové práce
Bc. Karolíny Babíčkové

Posudek vedoucí práce

**Obraz dospívání a rané dospělosti v současném románu a povídkách pro mládež
a mladé dospělé Ivy Procházkové, Gudrun Pausewangové a Claudie Ruschové
(komparace vybraných děl české a německé literatury)**

Celková charakteristika práce

Diplomová práce Karolíny Babíčkové se zabývá meziliterárními a interkulturními vztahy. Jejím středobodem je tvorba Ivy Procházkové, konkrétně romány *Soví zpěv (Eulengesang)* a *Karolína – stručný životopis šestnáctileté (Carolina. Ein knapper Lebenslauf)*, které diplomantka komparuje s románem Gudrun Pausewangové *Wolke (Mrak)* a povídkami Claudie Ruschové *Meine freie deutsche Jugend (Svobodné socialistické mládí v NDR¹)*. Karolína Babíčková komparuje nejen hlavní a některé další postavy zmíněných děl, ale na jmenované romány nahlíží také z pohledu žánru. Z perspektivy literární látky je porovnává jako určitý typ reference o systému, v němž tato díla vznikala a o němž svým způsobem, tedy prostřednictvím literární fikce, vypráví.

Ačkoliv srdcem předkládané práce je Iva Procházková, tedy spisovatelka reprezentující českou literaturu, není bezpředmětné předkládat práci na katedře germanistiky. Iva Procházková žila dlouhá léta v emigraci, mimo jiné také v Německu. Svá díla si do němčiny překládá sama. Některé z jejích románů vyšly dokonce nejprve německy a teprve potom česky. Z tohoto důvodu lze tuto spisovatelku částečně zařadit také mezi autory migrační německy psané literatury.

Předkládaná diplomová práce Karolíny Babíčkové má literárněvědný charakter a z pohledu interpretace děl se zaměřením na hlavní postavy vykazuje přesah do psychologie literatury. Tento pohled je možné ve spojení s triádou autorek, které diplomantka představuje, vnímat jako invenční počín.

Členění práce, formální náležitosti a komentáře k jednotlivým částem práce

Práce je napsána česky, má celkem 97 stran, z toho 85 stran textu, a po jazykové i stylistické stránce vykazuje velmi dobrou úroveň. Malým kazem na kráse jsou některé drobné chyby, které hodnotím spíše jako přepisy nebo nenalezené automatické korektury, které vznikly díky počítačovému systému a které diplomantka přehlédla. První takový přepis se bohužel objevuje již v české verzi abstraktu (*Jedná se o romány...[...]... původem české autorky Ivy Procházkové, jejíž dělo lze zařadit...*). Tituly literárních děl autorka v práci uvádí v němčině, a to z důvodu co největší jednotnosti práce. Je tomu tak proto, že povídky Claudie Ruschové dosud nebyly přeloženy do češtiny. Textové ukázky z analyzovaných děl jsou rovněž uváděny v německém jazyce.

Práce obsahuje poměrně rozsáhlý **úvod**, do něhož diplomantka zařadila nejen základní údaje o práci, ale také vymezení teoretických východisek. Těmito východisky jsou jednak společenskohistorický kontext české a německé literatury zhruba od 80. let 20. století do současnosti, jednak vymezení termínu literatura pro děti a mládež, do jejíhož korpusu je dle nejnovějších výzkumů zahrnuta také literatura pro mladé dospělé, tedy pro čtenáře zhruba od 20 – 26 let. Diplomantka se posléze zabývá vymezením žánru katastrofického románu, k němuž řadí romány *Eulengesang* a *Die Wolke*, a vymezením dívčího románu, respektive románu (prózy) s dívčí hrdinkou, do níž lze zahrnout díla *Carolina. Ein knapper Lebenslauf* a *Meine freie deutsche Jugend*.

Hlavní část práce je rozdělena do čtyř kapitol. Diplomantka nejprve pojednává o období dospívání, kdy propojuje poznatky z vývojové psychologie s odkazy na konkrétní momenty následně interpretovaných děl. Poté krátce představuje všechny autorky a dostává se ke klíčovému bodu práce, totiž ke strukturní

¹ Překlad titulu do češtiny pochází z pera autorky posudku.

a motivické analýze a k psychologické interpretaci postav. Pojednání o románech umně nazývá „románovými kontrapunkty“. V těchto kontrapunktech, které jsou v podstatě komparativním a reflektivním pohledem na danou problematiku, se diplomantka soustředí zejména na jednání postav v mezních situacích. Zabývá se např. motivy strachu, odcizení, lásky, přátelství, opuštěnosti, selhání lidského faktoru a viny. Analýza i interpretace děl jsou vhodně doplňovány jak ukázkami z děl, tak citacemi odborné literatury, které jsou uváděny v souladu s požadovanou normou. Diplomantka jasně prokázala dovednost práce se sekundární literaturou a schopnost tuto literaturu dále reflektovat. Hlavní část práce je zakončena subkapitolou věnovanou shrnutí společných a rozdílných znaků všech analyzovaných děl.

Ačkoliv předkládaná práce není extrémně rozsáhlá, lze ji hodnotit jako vrstevnatou a jdoucí do hloubky. Schopnost vrstvit a prohlubovat své poznatky Karolína Babíčková prokázala i v **závěru**, který je nejen prezentací poznatků, ale zároveň jejich vyhodnocením. Cenné je zejména zamyšlení nad vlastní definicí katastrofického románu, jenž je dále specifikován právě již výše zmíněnou motivací jednání postav ve vyhraněných životních situacích. Cením si také toho, že Karolína Babíčková zůstala i zde u „kontrapunktů“ a závěr postavila také na vyzdvižení odlišného charakteru próz s dívčí hrdinkou – románu *Carolina. Ein knapper Lebenslauf* laděného do deníkového vyprávění majícího spíše subjektivní nádech na straně jedné a souboru povídek *Meine freie deutsche Jugend*, které mají spíše tragicko-komický či absurdní humorný charakter, na straně druhé.

Práce je zakončena rozsáhlým **resumé** v německém jazyce, které vykazuje patřičnou jazykovou úroveň.

Seznam literatury lze hodnotit jako poměrně obsáhlý a kvalitní.

Práce neobsahuje žádné přílohy.

Celkové hodnocení

Po jazykové i obsahové stránce lze práci považovat za velmi zdařilou. Velmi ráda ji doporučuji k obhajobě.

Náměty k diskusi

Které z děl, jež jste ve své práci analyzovala, Vám nejvíce přirostlo k srdci a proč? Které z nich by podle Vašeho názoru nejvíce oslovilo současné mladé čtenáře?

Jaký názor máte na filmovou verzi románu *Mrak*?

Doporučila byste soubor povídek *Meine freie deutsche Jugend* od Claudie Ruschové k překladu?

Které z děl (nejen představovaných ve Vaší práci) od jmenovaných autorek Vás osobně nejvíce zaujalo?

V Praze, 2. ledna 2017

PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.